

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 28. septembra 2017 - Leto XXVII, št. 39

ŠTIRI NARODNOSTI - EDEN VARAŠ

KOŠARKARI SO OSVOJILI EVROPO
stran 4

VSIKŠO SOBOTO PA NEDELO ...
stran 8

KOŠIČEVI DNEVI KULTURE IN PLEČNIKOVO LETO
stran 10

Gnauksvejta smo se bole poznali med sebov

Gnauksvejta so bili narodnostni dnevi v Železni županiji veliki svetki, titi pa gorstaupiti na tej dnevaj je bijo skurok privilegij. Pa nej samo zatok, ka so skupine leko pokazale, ka znajo, liki zatok tö, ka si leko malo potovau, pogledno druge vesnice pri meji, vej pa največ hrvaški pa nemški vesnic leži pri meji, gde je bijo pred 1990. letom mejni pas (határsáv), kama si ovak skur nej mogo priti.

Narodnostni den je vsikšo leto druga narodnost organizirala v Železni županiji, edno leto smo bili tau mi, Slovenci, drugo leto Hrvati, tretjo leto pa Nemci. (Romi so te estje nej bili priznani kak manjšina ali narodnost.) Ka bi na tom dnevi leko gorstaupili, smo se cejlo leto flajсно pripravljali, vej smo pa nej steli »v sramoti ostati« pred drugimi pa v drugi vesnicaj. Sploj pa nej pred voditelji partije pa ljudske fronte (népfront), steri so takšne prilike vöponücali, ka bi pokazali, kak »lepau« partija pa rosag skrbita za narodnosti, stere živejo v državi. Pa ka bi se oni tö pokazali na odri. Bilau je dosti gučov, dosti zastav, drugi tau programa so pa napunili s kulturov Hrvatov, Nemcov pa Slovincov v Železni županiji. Tak smo te leko spoznali kulturo eden drugoga, so nam v vüjo prišle kakšne hrvaške ali nemške melodije, probali plesati ples eden drugoga. Po uradnom programi smo se nej domau paščili (kak je tau zadnje čase navada, pa nej samo pri nas v Porabji, liki v Sloveniji tö), smo ostali, se kaj pogučavali, če je bijo bal, malo plesali... Tak smo te drugo leto že iskali poznane obraze med gradiščanskimi Hrvati ali Nemci iz Fižeša...

Pa nej samo tau, ka smo se Nemci, Hrvati pa Slovenci med sebov bole poznali, liki sami Slovenci med sebov tö. Vej smo se pa z ednim avtobusom pelali nastopat, povejmo senički pevski zbor, v sterom je bilau dosta starejši tö, pa sakalovska folklor, se pravi mladina. Mladi smo poslušali starejše, steri so znali vse porabske slovenske pesmi spejvati, so radi spejvali pa se od nji kaj navčili tö. Pa kak fanj je bilau, gda so nam senički pevci med plesom, gda je nam sfalila sapa, pomagali popejvati. Tau je bilau tistoga ipa čistak spontano, ranč probati nej trbelo.

Po spremembi sistema (rendszerültás) so »spontano« taza ostali narodnostni dnevi, vej je pa nej bilau takšne organizacije, kak je bila prej ljudska fronta (népfront), stera bi tau delo nase vzela. Pa narodnosti so se tö začnile ejkstra organizirati, Slovenci mamu svoje Porabske dneve, Nemci majo Heimattreffen, Gradiščanski Hrvati svoje dneve, pa samo tü pa tam nam na pamet pride, ka od drugi narodnosti bi tö trbelo pozvati kakšno skupino. Kak če bi zavolé bili sami sebi. Izjema so narodnosti v Sombotelu (Slovenci, Hrvati, Nemci in Romi), steri se vsakšo leto dobijo v škanzeni na narodnostnom dnevi.

Marijana Sukič

Prvi mejsec v geseni je cajt začetka šaulskoga leta. Septem-ber pa je v Sombotelu vsikdar cajt Narodnostni dnevov tö, štero srečanje od štiri narodnosti pa Madžarov so letos že 14-

Predsednica Marija Kozar, predsedniki László Orfeusz Vajda, Tamás Friedl, Ladislav Škrapič

ič držali v Škanzeni. Datum je vöodebrani tak, ka se leko na odri nutpokažejo vsi mlajši s sombotelski narodnostni šaul pa vrtcov. Organizatorge - letos

gda so lani novembra svetili 20. oblejtnico upokojenskoga društva.

Kauli stau porabski gostov je vküper z več kak stau drügi-mi navzaučimi gledalo, kak je

Folklorna skupina porabski upokojenk nutpokazala prekmursko-ravenske ljudske plese pa tak oprla svetejnji program. Slovenci s porabski vesnic

ŠTIRI NARODNOS

Parlamenti Erika Köleš Kiss ino generalni konzul RS v Monoštri dr. Boris Jesih ranč tak. Svetejnji guč je držo vodja Sektorja za Slovence v zamejstvu pri Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu Robert Kojc z Ljubljane. Kak je tapravo, so Slovenci v drügi rosagaj ambasadori slovenskoga gezika ino kulture. Urad za Slovence pa je donk padaš multikulturalnosti tö, vej je pa normalno, ka več narodov vküper živé. Grajnec so več nej bariere, liki povezüjejo krajine, štere tak bole bogate gratajo, je zaključo sekretar.

Ne smejmo pozabiti, ka slovenska (gorenjesinčarska) iža v Škanzeni djenau letos sveti 15 lejt svojoga zidanja, k šteromi je Urad za Slovence vküper z Državnov slovenskov samoupravov dosta pomauči dau. Kak je šega, so navzauče pozdravili predsedniki sombotel-

Veuki šator v Škanzeni se je sploj napuno z lidami

Slovenci - pa leko vüpajo, ka vrejmen vödržti.

Dež je letos milostivni biu, tak so že trifrtale vöre pred začetkom programa v muzejsko vesstaupili člani Društva porabski slovenski penzionistov, štere je v Somboteu pozvala predsednica domanje Slovenske samouprave Marija Kozar,

so pripelali eške en par svoji padašov z bližanji Šalovec, z njimi pa sta prišli Iluš Časar Dončec pa strina Ana Ropoš tö, šterivi sta med cejlím srečanjom z mlajšami pa vözraščeniimi vküper redili rauže s kreppapéra. Na program sta prišla zagovornica slovenske narodnosti v madžarskom

ski narodnostni samouprav v svojoj maternojej rejči: Ladislav Škrapič rovački, Tamás Friedl nemški, László Orfeusz Vajda romski, Marija Kozar pa slovenski.

Direktorica Muzeja Savaria Andrea Csapláros je gučala od toga, ka una svojiva dva sinauva ranč tak v dvej gezi-

STI - EDEN VARAŠ

kaj, dve kulturalni rani. Zatok je vesela, ka leko sombotelski muzeji vsikšo leto mesto dajo srečanji.

Podžupan Sombotela *Tibor Koczka* je povödo, ka ga veseli

so gorstaupili Vrtec Pipitér, Vrtec Napsugár ino Nemška narodnostna šaula Antal Reguly. Slejdnji so plesali nemško polko ino francuski valcer, vzgojiteljice z nemški vrtcov pa so

Domanje pesmarce Sombotelske spominčice so slovenske ljudske naute spejvale

aktivnost domanji narodnosti. Te skupnosti pa leko pomagajo svojoma varaši tak tö, ka propagerajo Somboteu, aj leta 2023 grata Glavni varaš evropške kulture. Narodnosti so s svojov kulturov eden važen tau Sombotela, od vsej nas pa za-

na zadnjom tali šatora redile lančece s süjoga testá pa bábe s plajdruka.

Pri Hrvataj je gorstaupo prvi klas sombotelske rovačke šaule, štera má letos prvo šaulsko leto. Lepau so plesali, verše gučali pa spejvali, na gitaro je je

Strina Anuš Ropoš redijo cvejt s papéra, ozajek Iluš Časar Dončec pojbiča vci

visi, kakšo bodaučnost si vödeberejo naši mlajši - je končo podžupan Koczka pa tak opro 14. Narodnostni den.

V programi so vsikdar mlajši prvi na redej. Svoje šaule pa vrtce majo v Somboteli samo Nemci pa Hrvati, vsikša skupina se je nutpokazala z 10-minutnim programom. Mlajši so spejvali pa plesali, najbolje lüšni so bili, gda je eden kakši verš pozabo pa brž začno drügoga spitavati. Od Nemcov

sprevajala leranca iz Hrvaške. V vözraščenom programi so oprvin na oder staupile slovenske *Sombotelske spominčice*, depa veuka baja se je zgodila: na srejdi naute so se fude pobantivale, pa so mogle pesmarce žalostne doj z odra stapati. Eške dobro, ka so med publikov najšle harmonikara *Borisa Velnera*, šteri je včasik na pausado dau svoje fude. Slovenska skupina je tak leko odigrála svoj program.

Sombotelski Hrvati majo tri vözraščene skupine: plesci plešejo rovačke pa makedonske plese, mejšani zbor *Đurđice* spejva ljudske naute z Gradišča pa matične domovine, tamburaši pa igrajo melodije, štere leko vsikši pozna, šteri je že gda odo na rovačkom maurdji. Domanji Romi so do tega mau nej meli svoje skupine, letos pa se jim je posrečilo nagučati tri mlade pojbe, šteri so napravili bando z imenom *Romane shave*. Igrali so avtentično ciganjnsko muziko na dvej kitaraj pa z aluminijastov kanklov za vodau, cuj so pa spejvali v romskom geziki. Vale vrejdo gé, ka so se potrudili.

Program se je končo s pihal-skov muzikov mladi goslarov, šteri so vsi ojdli v sombotelsko nemško osnauvno šaulo. Njonomi igranji na trpejte so se venak najbolje radüvali Slovenci, vej so pa igrali dosta naut od slovenskoga *Slavka Avenika* (Na Golici, Otoček sredi jezera, Na avtocesti).

Začnila se je drüga veselica. Naprej so prišle pobantivane-popravlene fude *Franceka Mukiča*, pa je bilau normalno, ka so se včasik zglasile pesmarke od porabski penzionistk. Za edno minuto je nej bilau tüüče, cejli Škanzen se je napuno z veselimi slovenskimi melodijami - vej so ostali eške samo Slovenci.

Med spejvanjom so si zatok navzauči namazali guté pa napunili želaudec, od sombotelski Slovincov pa so gosti dobili edno karto s kejpami o Slovenskoj iži v Škanzeni. Porabski penzionisti so za ižo prinesli razpetké, šteroga so dali eške doma blagosloviti, aj ram brani vsega hüdoga.

Tak se je končo lejpi den v glavnom varaši Železne županije. Madžari, šteri so vöprišli na program, so leko spoznali ovaške kulture, depa narodnostim je tö nej škauđilo, ka so bole spoznale eden drügoga-farbasti cvejt v Somboteli.

-dm-

»Kam gremo, prijatelji?«

»V svet!« - je na vprašanje domačinov v Dolgi vasi odgovorila četa madžarskih vojakov iz Lentija po prestopu jugoslovansko-madžarske meje. Oborožena skupina se je ob začetku sovjetske intervencije po madžarski oktobrski revoluciji leta

v takratno SR Slovenijo pribežalo 2361 madžarskih državljanov. Večji del le-teh je kasneje iz desetih slovenskih zbirnih taborišč odpotoval naprej na Zahod ali se vrnil na Madžarsko. Zgodovinar je navedel še posebej zanimive podatke o Po-

Generalni konzul in avtorji

1956 umikala proti Sloveniji, kjer so jo na drugi strani meje sprejeli vaščani madžarske narodnosti.

To kratko vprašanje in odgovor nanj sta postala naslov zbornika petih študij, ki ga je leta 2016 - ob 60. obletnici revolucije - izdal Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani s podporo priznanih madžarskih kulturnih in znanstvenih inštitucij. 22. septembra so na Generalnem konzulatu RS v Mo-

rabju, ki pričajo, da je območje po revoluciji trajno zapustila kar šestina prebivalstva.

Lajos Bence je na predstavitvi izpostavil, da revolucija ni bila »skupna zadeva« le Madžarov v Pomurju in v matici, temveč tudi nasploh Madžarov in Slovencev. V svoji študiji avtor opisuje poročanje slovenskih medijev o dogodkih v severovzhodni sosednji državi.

Članek madžarskega poslanca v Državnem zboru RS *dr. Lászla Göncza* je v odsotnosti zgodovinarja predstavil urednik. Študija najprej obravnava stališče jugoslovanskega (slovenskega) partijskega vodstva do madžarske revolucije, nato pa navaja izsledke intervjujev s pomurskimi Madžari, ki so po vstaji imeli stike z madžarskimi begunci.

Del občinstva

noštru zbornik predstavili kar trije soavtorji, med njimi urednik zgodovinar *dr. Attila Kovács*, literarni zgodovinar *dr. Lajos Bence* in zgodovinarica *Tanja Kolosa*. Gostitelj generalni konzul *dr. Boris Jesih* je v svojem pozdravu izpostavil, da gre tukaj za večno človeško vprašanje - ali zapustiti domovino zaradi težkih okoliščin in reševati življenje v nekem drugem okolju.

Zbornik predstavlja problematiko madžarskih beguncev v Sloveniji v letih 1956 in 1957. Od urednika Attila Kovácsa smo izvedeli, da je

Avtorica Tanja Kolosa je predstavila članek novinarja Slovenskega poročevalca *Staneta Lenardiča*, ki je ob skopih objavah uradnih tiskovnih agencij skoraj edini (subjektivno) opisal oblačenje, vedenje in želje madžarskih beguncev na gradu Borl pri Ptujju.

Kaj vse se je še dogajalo z madžarskimi begunci v Sloveniji in kakšen odnos so do njih imeli domačini, pa lahko preberete v naši naslednji številki.

dm-
foto: LRH

PREKMURJE

Trubarjev drevored

Tisti, stere té dni pout pripela v Mursko Soboto, te vidli, ka se pa neka dela. Delavci domanje gradbene firme Pomgrad so med občinsko zidino in Trgom zmage začnili prvi tau obnove središča prekmurskoga glavnoga varaša. Vrednost del je 470 gezero evronov, od toga de 80 procentov penez dala Evropska unija. Namesto poštuje, ob sterij so bila do zdaj tudi mesta za parkiranje autonov, naj bi biu po nauvom Trubarjev drevored namenjeni samo kolesarom in pešcom. Pauleg toga naj bi nauva ploščad povezala zgodovinsko os (tengely) med gradom in evangeličansko cerkvijo, s tem pa naj bi biu grajski park bole povezani s »srcom« varaša.

Stau študentov in profesorov z ljubljanske univerze je na pobudo krajinske arhitekta Darje Matjašec (ona je tudi med avtorji zmagovalnoga natečaja za prenovo Sobote) že lani predstavilo več zanimivih idej in projektov, kak varaš pripraviti za prihodnost. In ugotovili so, ka je v Soboti vse podrejeno autonom, nej pa lidam, in tudi tau, ka čigljij brodimo, ka je v varaši zadosta drejv in zelenoga, tau nej istina.

Ta prednji v občini že neka cajta brodijo, kak bi žitek nazaj v varaš spravili. Prenove so sigurno fontoške, pa tudi razne prireditve od Sočne vilice do raznih koncertov, sterih je sploj v leti dosta, so dobrodošle. Fajn je, ka se eni bautoši vračajo nazaj v varaš. Tak naj bi znana nemška firma Müller, stera je svojo bauto pred leti odselila v bližino BTC-ja, odprla ške eno bauto, in tau na svojom starom mestu, v zidini, stero Sobočanci zovemo »Šoping«. In glij pauleg té zidine de trbelo glavno, Slovensko vilico tak zriktati, ka do lidge radi prišli v središče varaša.

Silva Eöry

Zlata Slovenija

KOŠARKARI SO OSVOJILI EVROPO

Slovenski športniki so že dostakrat znali razveseliti dvomilijonski narod. Ali tau, ka so zdaj s svojo zmago na evropskon prvenstvu napravili košarkari, je ške vekše od športa. In tau zavolo toga, ka so nas nej prepričali samo s tem, ka so rej-san svoje srce pustili na parketi, liki tudi s tem, ka so dihalo eden za drugoga. Pokazali so, ka drži tisto, ka je v slogi mauč. Té naslov sta nej prisljučila samo najbaukšiva, tudi člana najbaukše peterke na tom prvenstvu, Goran Dragič in Luka Dončić, té naslov si je prisljučila ekipa, vsej 12 košarkarov, trener Igor Kokoškov in cejli strokovni štab. »V tom športu, v sterom dosta štejo menedžerji in statistika, takšoga mlašečoga veseldja, kak ga

Goran Dragič - najboukši košarkar na prvenstvu

je bilou opaziti v slovenski igri, trno trno rejdko vidiš,« so rejči Marka Miliča, nekdanjoga slovenskoga košarkarskoga asa, stere povejo vse.

Eni smo té dogodek spremljali in stiskali pesti za naše košarkare pred televizijo, bili pa so tudi takši, steri so šli navijati tak v Helsinke na Finsko, gé je Slovenija špilala prve

tekme, kak te v zadnji, odločilni tau tekmojanja, steri se je špilo v turškon velevaraši Carigradi (Istanbul).

In med tejmi je biu tudi So-

Prekmurski navijači (Alojz Grmič prvi z desne) v družbi slovenskih košarkarov

bočanec Alojz Grmič. »Prvi tau, v Helsinke, sam šau s pajdaši, na zadnji dve tekmi, na polfinale in finale pa v Carigrad z vnükom. Rejsan je bilou nepozabno doživetje. Že v Helsinki smo navijači napravili dobro vzdušje. Tam so bili

ka dihalo eden za drugoga. Nej je bilou nikše zamere, če je šau doj z igrišča, je navijo. Pohvaliti pa trbej tudi trenera in vse druge v

strokovnom štabi. Rejsan so vküp držali. Vüpan, ka de se kaj takšoga ške gda ponovilo.«

Luka Dončić je že z 18. leti osvojo svoj prvi pokal

Navijači so bili navdušeni tudi nad tem, ka so se lejko kejpali s košarkari. »Gda smo bili v Helsinki, smo jih srečali, gda so se šetali in je nej biu nikši problem, tak ka smo se leko pokejpali z njimi. Gda smo bili v Carigradi na letališči, prva kak smo leteli domau, pa je vnük napravilo, »vej pa se je vidlo,

košarkari,« je ške cujdau Alojz Grmič.

Nad slovensko košarkarsko reprezentanco so nej bili navdušeni samo Slovenci, liki tudi dosta drugih ljubiteljev toga lejpoga športa. Dosta vsega smo leko prešteli. Najbole se mi je povidlo tisto, ka so napisali Italijani. Naj izpostavim samo tri zanimive misli: »Gda je Dončić prebežo cejlo igrišče in zabiu žogo v nabaukši akciji prvenstva, je nej kričala samo cejla Slovenija, liki tudi cejla Italija. Ne bi nas presenetilo, če bi Dragič s posnetkon svoje igre v drugi četrtini (dau je 20 košov!!!) presnel film svojoga gostüvanja. Če na naš planet gda pridejo Nezemljani, škemo, ka nas brani in čuva Vidmar.«

Nej trebej povaliti samo košarkase, liki kak sam že napisala, tudi navijače, sploj tisti sedem gezero, steri so šli navijat za

Slovenijo na finalno tekmo. Za vse tau, ka so napravili za slovenski šport in slovenski narod, si je slovenska košarkarska reprezentanca zaslužila najvišije državno odlikovanje, zlati red za zasluge. Tak se je, brez toga, ka bi njemi tau što predlago, odlaučo predsednik rosaga Borut Pahor. Tau je odločitev, ka jo vsi Slovenci

podpiramo. Fajn pa bi bilou ške neka, ka bi tau enotnost obdržali za dukši cajt in bi se od košarkarov tudi ovak vsivküper navčili, kak fontoško je, če lidge sodelüvlejo, nej pa ka si polena mečejo pod noge.

Silva Eöry

Kejpi: Alojz Grmič in KZS

IGRAJE V SLOVENŠČINO

Tako se imenuje slikanica za 1. razred, po kateri se učenci obeh dvojezičnih osnovnih šol v Porabju, od začetka tega šolskega leta pa tudi devet prvošolcev narodnostnega pouka slovenščine na osnovni šoli Jánosa Aranya v Monoštru, učijo slovenski jezik. S pomočjo pristrčnih ilustracij so obdelane različne teme, od osebne predstavitve, družine, doma, šole, koledarja, neposrednega okolja, do praznikov. Ker še učenci v prvem razredu niso opismenjeni, celoten pouk učenja jezika poteka ustno. Zato je poučevanje (drugega ali tujega jezika) najzahtevnejše prav v prvem razredu, kajti tukaj se postavijo temelji, na katerih gradiš bolj ali manj zapleten sistem jezika.

Timsko poučevanje jezika

Od prvega septembra šolskega leta 2017/2018 poteka na osnovni šoli Jánosa Aranya v Monoštru narodnostni pouk slovenskega jezika. Devet prvošolčkov, pet fantkov in štiri deklice – večina jih ima slovenske korenine – se šest ur tedensko uči slovenščino (1 ura je namenjena spoznavanju slovenstva). Kot učiteljica asistentka za pouk slovenščine sem bila povabljena,

da skupaj z učiteljico Ildiko Antal timsko poučujem prvošolce slovenščino. Tovrstnih izkušenj pred tem še seveda nisem imela, ampak učiteljica Ildika je odlična pedagoginja, ki ima veliko izkušenj s poučevanjem najmanjših, zase pa lahko sedaj že (neskromno) rečem, da imam veliko izkušenj s poučevanjem slovenščine kot drugega/tujega jezika, tako da sva kar hitro postali odličen tim, saj se vsakodnevno pri urah slovenščine

spontano dopolnjujeva. Zato močno upava, da bo najino skupno delo obrodilo pozitivne rezultate, kar pomeni, da se bodo učenci ne samo učili slovenščino, ampak tudi nau-

menovati znam vse, od delcev žive do najmanjših delcev nežive narave... Žal pa zgolj učenje besed v slovarski obliki ni dovolj. Vsi, ki poučujemo jezik, bi se v prvi vrsti morali

Kdo si ti? Jaz sem... (Predstavimo se v slovenščini)

čili. Podobna temu bi namreč morala biti vloga učiteljev asistentov na obeh dvojezičnih osnovnih šolah v Porabju. Torej strokovna pomoč učitelja asistenta, naravnega govorca jezika domačim porabskim učiteljem, kar pa žal zaradi

zavedati, da vsaka nova beseda, ki se je naučimo, mora biti takoj umeščena v sistem. Če znam poimenovati v nekem jeziku predmet z imenom miza, to ne pomeni nič. Če pa se naučim jezikovnih vzorcev, povezanih s to besedo, na pri-

Slovenija je evropski prvak

Carigrad, 17. september 2017. Senzacija na evropskem košarkarskem prvenstvu (Eurobasket 2017). Slovenska reprezentanca je osvojila prvo mesto in postala evropski prvak. V finalu eurobasket so pred več kot 7000 Slovenci na tribunah in neverjetni dramati, saj so v zadnji četrtini ostali brez obeh najboljših igralcev, Gorana Dragiča in Luke Dončiča, premagali Srbijo s 93:85. Rezultati Slovenije: Slovenija - Poljska 90 : 81; Slovenija - Finska 81 : 78;

Slovenija - Islandija 102 : 78; Slovenija - Francija 95 : 78; Slovenija - Ukrajina 79 : 55; Slovenija - Latvija 103 : 97, Slovenija - Španija 92 : 72 (!!!) in Slovenija - Srbija 93 : 85 (!!!)

Slovenija je brez poraza postala evropski prvak. V finalu: Slovenija - Srbija 93 : 85 (20:22, 36:25, 15:20, 22:18). Slovenija: Dragič 35, Prepelič 21, Randolph 11, Dončič 8, Blažič 7, Murić 5, Nikolić 4, Vidmar 2, Zagorac, Dimec, Čančar, Rebec. Slovenski selektor: Igor Kokoškov. Za najboljšega igralca evropskega prvenstva so izbrali Gorana Dragiča, v najboljši peterki prvenstva je bil ob njem tudi Luka Dončič.

Attila Fácán

(Spoštovani bralci! Verjetno vsi tisti, ki vas zanima šport, že veste za izjemen podvig slovenske reprezentance. Prispevek smo objavili, ker ga je sestavil naš madžarski bralec, ki se uči slovenski jezik kot tuji jezik, ker je »zaljubljen« v Slovenijo. Svoje veselje nad zmago Slovenije je želel deliti z vsemi bralci našega časopisa.

Uredništvo)

An, ban, pet podgan... (Učimo se izštevank)

pomanjkanja ustreznega pedagoškega kadra ni izvedljivo.

Učenje/poučevanje jezika

Kot učiteljica slovenskega jezika, gostujoča v drugi državi, se dobro zavedam, da sem tudi sama udeležena v procesu, ne samo poučevanja, temveč tudi učenja tujega jezika. Če se izrazim malce metaforično, nosim v sebi polne kašče madžarskih besed, poi-

mer: To je miza. Imam mizo. Zvezek je na mizi... šele takrat sem kot učiteljica (in učenka) na dobri poti do znanja jezika. In če temu dodamo še posušec dobre volje, pozitivnega odnosa do (slovenskega) jezika in še kaj, se bo nekaj malega premaknilo – seveda na bolje...

Metka Perger,
učiteljica asistentka

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Več milijun litrov palinke

Do konca septembra pomalek že vse sadje ozrepli, istina, v Železni županiji malo kasneje, zavolo tauga, ka je pri nas bila hladno. Eden sad pogejmo, drüge v zmrazovalnik dejamo ali sirupe pa marmelade delamo, dapa največ, tak mislim, se zato itak v bečko sklade za palinko. Zdaj, ka je toplo bilau, je sadje brž vözavrelo pa pomalek se začne sezona v žganjarnaj. Prvin se je palinka samo v državni žganjarnaj küjala, dapa zdaj zakon dopisti, ka doma si töt leko vözazgeš, če maš za tau kotel. Sadjari vsakšo leto več milijun litrov palinke dajo žgati ali si go sami vözazgejo. Lani je skur šestau velki žganjarn delalo, gde se je 8,2 miliaun litrov 50-procentne palinke vözazgalo. Tisti, steri si v tej žganjarnaj dajo palinko vözazagati, za liter 1600 forintov morajo plačati. Vejdrik zavolo tauga si vsigdar več lüstva tak misli, ka do doma sami redli palinko. Tau leto do junija se je 1100 kotlov odalo, dapa tej dvej pa pau leta, od steroga mau se doma že töt leko palinka žge, so vsevküp skur dvajsti gezero kotlov registrirali v rosagi. Od leta 2016 tisti, steri doma škejo palinko küjati, za liter 700 forintof morajo nutraplačati v državino žepko. Tau leto do junija se je doma uradno trideset gezero litrov palinke vözazgalo pa plačalo, dapa tak mislim, ka je zvün tauga še zato dobri par litrov dolasteklo, dapa samo zato, ka je üdi biu kotel.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Slovenija toži Evropsko komisijo

Državno pravobranilstvo je na Splošno sodišče Evropske unije vložilo tožbo zaradi ugotovitve ničnosti delegirane uredbe Evropske komisije v zadevi »teran« z argumentacijo, da je nezakonita in škoduje slovenskim pridelovalcem terana. Postopek s tožbo Slovenije se bo končal z razglasitvijo sodbe Splošnega sodišča EU, zoper katero je mogoča pritožba na Sodišče EU. Zgodba s teranom je izbruhnila aprila 2013. Potem ko je Slovenija s trgovinskih polic umaknila hrvaško vino z oznako teran, je Hrvaška protestirala in pozvala k skupni čezmejni zaščiti terana. Tik pred lanskim božičem so nato viri pri komisiji izrazili obžalovanje, da Slovenija in Hrvaška nista našli skupne rešitve o teranu, ter za januar dejansko napovedali začetek procesa za dodelitev omejene izjeme Hrvaški pri uporabi imena teran. Evropska komisija trdi, da teran ostaja zaščiten kot izključno slovensko vino in da bodo pogoji za označevanje zagotovili, da ne bo zavajanja potrošnikov. Hkrati meni, da deluje popolnoma v skladu z evropsko zakonodajo, s čimer se Slovenija ne strinja.

Stična mladih

V organizaciji Skupnosti katoliške mladine je pri samostanu v Stični potekalo 36. srečanje Stična mladih, ki se ga je udeležilo 6.000 mladih iz Slovenije in zamejstva. Mašo na prostem je vodil soboški škof Peter Štumf. Stična mladih, ki je sicer sopenka za veselje, izkušnja skupnosti, praznovanje vere in krepitev prostovoljstva mladih, poteka neprekinjeno od leta 1981, z izjemo leta 1999, ko je Slovenijo obiskal papež Janez Pavel II.

BOŽJA POT ŠTEVANOVČANOV

16. septembra je Slovenska narodnostna samouprava Števanovci organizirala božjo pot v Zirc in Šumeg. Ta pot je že tradicionalna, eno leto se peljemo v Slovenijo, naslednje leto na Madžarsko.

Zjutraj ob šestih smo se napotili, z nami je bil tudi župnik Tibor Tóth. Med potjo smo molili »angelsko pozdravljanje« in zapeli tudi slovenske cerkvene pesmi. Dvojezično mašo smo imeli v

Romarji v cerkvi v Zircu

cistercijanski cerkvi v Zircu. Lepo nas je sprejel cistercijanski opat. Med mašo je zapel cerkveni pevski zbor Števanovci. Po maši smo si ogledali cerkev, mnogo zanimivih podatkov nam je povedala turistična vodnica. Potem smo si ogledali knjižnico, stare knjige in kodekse. Gospod nam je razložil zgodovino knji-

Po dolgi pešpoti so romarji prišli do grada

žnice. Pol ure prostega časa smo si lahko dopustili in smo se že morali peljati v mesto Šumeg, kjer nas je pod gradom čakalo kosilo v čardi Grad. Srednjeveška juha, račja pečenka, krompir, zelje, sadna potica in vino so bili na jedilnem listu. Malo smo se prestrašili, ko nismo dobili vilic in nožev, brez njih smo morali jesti, po srednjeveško. Po kosilu nas je čakala dolga pešpot do grada. Nekateri so ostali spodaj, drugi pa smo utrujeni prišli do cilja. Po ogledu grada smo se napotili domov.

Upam, da so se vsi romarji dobro počutili. Posebej bi se rada zahvalila župniku, da je cel dan preživel z nami, in pevskeму zboru za lepe slovenske cerkvene pesmi.

*Agica Holec
predsednica*

Ni zadosti sedemkrat odpustiti

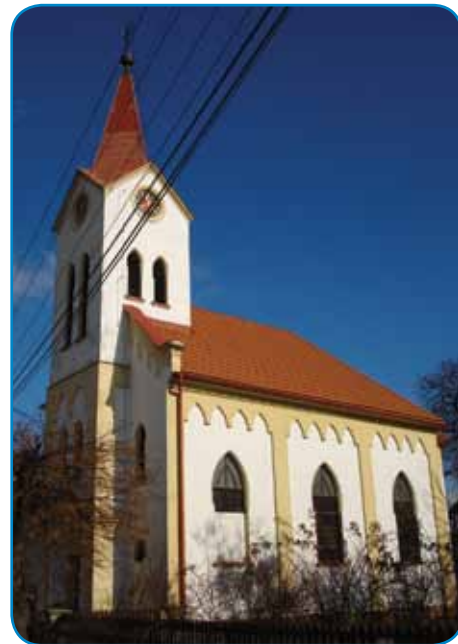
Na 24. navadno nedeljo je v monoštrski baročni cerkvi slovensko sveto mašo daroval gospod Franc Režonja, škofov vikar za narodnostne skupnosti, ki je v pridigi izpostavil pomen ljubezni do bližnjega. Prizadevati si moramo, da odpustimo krivico svojemu bližnjemu – kot je odpustil tudi Jezus – če je potrebno, tudi sedeminsedemdesetkrat sedemkrat, tako bodo tudi nam na našo prošnjo odpuščeni grehi.

L.R.Horváth

Odprta cerkev tudi v Sakalovcih

Tudi Sakalovčani so se pridružili pobudi Festival Ars Sacra, ki je 16. septembra organizirala dan odprtih vrat v cerkvah. Zaradi slabega vremena ni bilo križevega pota na prostem, temveč so molili v kapelici, kjer so navzoči spoznali tudi zgodovino gradnje kapele. Po sveti maši ob 20. uri so si ogledali prvi del filma Deset božjih zapovedi, nočni program so zaključili z molitvenim bedenjem.

L.R.H.

porabje.hu

Letovanje na obali Jadranskega morja, 3. del

Trst in grad Miramare: Izlet v Italijo

Iz Portoroža vsak dan organizirajo izlete v druge pokrajine Slovenije, na primer v Ljubljano, v Postojnsko jamo, v Škocjansko jamo ali v Lipico. Hkrati je možnost

veliko manjka,« sem odgovoril. Sopotniki so bili Angleži. Turistična vodička je govorila angleško z njimi, z mano pa slovensko. Na to sem bil zelo ponosen.

Grad Miramare z vodometi na obali morja

odpotovati tudi na Hrvaško in v Italijo, recimo v Poreč, v Trst in tudi v Benetke. Organizatorji zagotovijo mini avtobus, šoferja in tudi turističnega vodnika. Tudi jaz sem se prijavil na takšen izlet v Trst in na grad Miramare. Torej v Italijo.

Ogled mestnih znamenitosti Trsta

Trst se nahaja severno od Istrskega polotoka, med Jadranskim morjem in obronki Kraške planote. Je velikansko obmorsko pristaniško mesto. Zgodovina mesta se razteza

Mestna hiša na glavnem trgu Trsta

Čakal sem pred hotelom in mini avtobus je prispel. Na moje največje presenečenje sva se s turistično vodičko že poznala, saj sem nekoč večkrat potoval z njo. Le pogrešala je moja žena. Seveda sem se tudi z njo pogovarjal samo slovensko. Pohvalila je me: »Bravo, govoriš že dokaj dobro slovensko.« »Hvala, marljivo se učim, ampak mi še

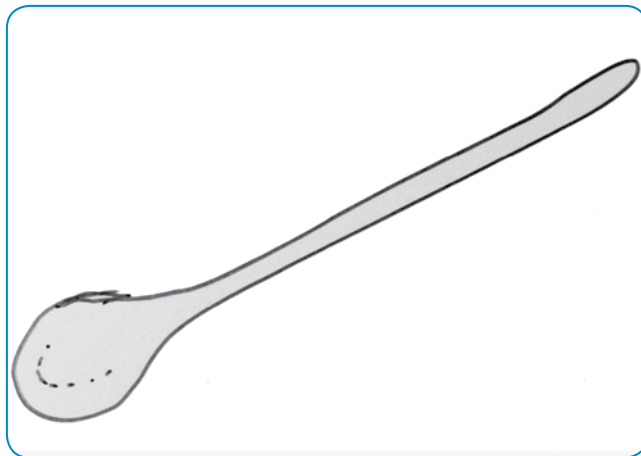
nazaj na davne čase. Razpola-ga z velikim številom kulturnih spomenikov. Ogledali smo si glavni trg in tamkajšnje zgradbe. Obiskali smo tudi srbsko ortodoksno cerkev, nakar smo dobili prosti čas in sem obiskal več kavarn. Paziti je treba na cene, namreč v eni kavarni kava stane 2,40 evra, v drugi kavarni enaka kava stane 5,80 evra.

V künji inda in gnes (38)

Kijauka – kuhalnica – fakanál

Kijauka je tista künjska šker, šteta je gnes tó takšna, kak

ka se je »penilo«. Po tistom pa nas je par gni rauka bolejša.

je bila inda. Zvekšoga je le-ena, depa gestejo plastične tó. Menše kijauke nūcamo vsikši den pri küjanji. S kijaukov smo inda vküpzgraužali djaj-ce pa cukar, gda smo figice/paukaraj pekli. Za male deklī-čine je tau fejšt žmetno bilau. Tak dolgo smo mogli graužati,

Gnes že z mašinami grauža-mo.

Sploj veuke kijauke eške gnes tó nūcamo, gda mesarimo/zabadamo. V veukom kotli žir cvreti, špek mejšati samo zveu-kov kijaukov leko.

Marija Kozar

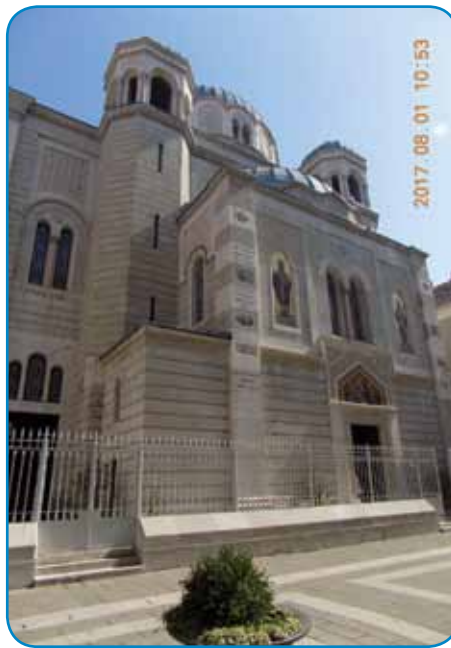
Grad Miramare in pompo-zen vrt

Grad je dal zgraditi nadvojvo-da Ferdinand Maksimilijan I.

tri nadstropja, a se je Mak-similijan, ki je gradnjo finan-ciral iz lastnih sredstev, zaradi pomanjkanja denarja tretje-mu nadstropju odpovedal. Že

v času gradnje je s soprogo Sar-loto Belgijsko ži-vel v Castellutu, manjšem objek-tu v grajskem parku.

Danes je grad muzej. Dvora-ne so očarljive, v pritličju se lahko kupuje-jo tudi darila. V parku je tudi restavracija s ka-varno za lačne in žejne popot-nike. Osebjje je zelo vljudno in hrana okusna. V zgodnjih ve-černih urah smo prispeli nazaj v Portorož.

Srbska ortodoksna cerkev v Trstu

Habsburško-Lotarinški, ki je bil mlajši brat cesarja Franca Jožefa. Načrte stavbe je naredil Carl Junker, gradnja pa je potekala med letoma 1856 in 1860. Grad naj bi prvotno imel

... DO MADŽARSKE

Sprememba kazenskega zakonika

Že dolgo se v madžarskem parla-mentu ni zgodilo, da bi se neka no-vela zakona sprejela ob sodelovanju vseh strank. Prejšnji ponedeljek je parlament s 170. glasovi sprejel spremembo kazenskega zakonika, po kateri se bo dvignilo obdobje za-staranja kaznivih dejanj, povezanih s korupcijo, na 12 let.

Novelo zakona so pripravili in spreje-li v nekaj dneh, in sicer potem, ko je gibanje Moment začelo zbirati podpi-se za razpis referendumu o tem vprašanju. Gibanju Moment so se pridru-žile skoraj vse opozicijske stranke, nakar je predsednik zakonodajne komisije parlamenta Gergely Gulyás predlagal, da se sprememba kazen-skega zakonika lahko sprejme tudi v parlamentu, torej brez referendumu, le da pri tem morajo sodelovati tudi opozicijski poslanci. Samo glasova-nje v parlamentu je gibanje Moment ocenilo kot zmago, saj – kot so rekli – v tem primeru jim ni bilo potrebno zbrati niti podpisov za referendum, ker je vlada naredila potreben korak. Kljub temu razmišljajo o referendu-mu, kajti zakona, sprejetega na pod-lagi referendumu, parlament tri leta ne sme spremeniti, medtem ko lahko navadno sprejete zakone kadarkoli.

Delegacija Evropskega parla-menta na Madžarskem

Prejšnji teden je tridnevno kontrolo na Madžarskem izvajala proračun-ska kontrolna komisija Evropskega parlamenta (CONT), ki je prvi dan obiska obiskala več nevladnih or-ganizacij, med njimi Transparency International, Center za raziskova-nje korupcije, pogovarjali so se tudi z državnim tožilcem Péтром Poltom. Obiskali in ogledali so si tudi nekaj takih evropskih projektov, ki jih je urad OLAF ocenil za nerentabilne in neupravičene, med temi so bili pro-jekt z naslovom »Srce Budimpešte«, zgrajena turistična železnica v kraju Felcsút in avtocesta M6.

(Se nadaljuje)

Attila Fácán

Vsikšo soboto pa nedelo sem doma v Ritkarovci bila

Ana Šulič pa mauž Pišti Kovač v Varaši živeta, dapa ovak sta iz Verice- Ritkarovec. Gda sem prejšnji keden pri njij odo, redno je dež ušo pa tauma sem se dja fejst veselju, zato ka tašoga reda je lüstvo gvüšno doma. Dapa nej je tak bilau, samo ženo sem doma najšo, stera je ranč testau mejsila. Kak je pravla, mlajši pa vnukeca tau dosta bola radi majo, kak tisto küpleno. Mauž prej gdakoli leko domu pride, zato ka je nejdaleč kraj od njij doma, dapa dja sem nej čako. Mena je etak baukše, zdaj mo se z ženauv pogučavo, drügi keden pa z možaum, etak si mi nede trbelo zmišlavati drügi keden, kama mo ušo.

- Ana, vi kak ste se doma zvali po iži?

»Mi smo Djartjini bili, ne vejm, odkec je tau menje prišlo, zato ka mi smo nej nutrik v grabi bili, liki bola na brgej. Mi smo tam proto Seniki bili doma, mi smo na Senik prva prišli, kak prej na Verico v bauto. Naš rojstni ram še zdaj stoji, eden Vogrin ga je dolaküpo pa vse ga je lopau znauva vönapravo.«

- Gda ste odišli od tistac, gda je prazen grato ram?

»Gda mi je oča mrau marca leta 1997, potistim je avgustuša mati sé k nam prišla, te je ram prazen grato. Zato, ka bi mati sama sebe nej mogla taraniti, nam bi pa daleč bilau vsikši den tavö odti, sploy pa v zimi v snegej.«

- Vi mate brate ali sestro?

»Dva brata mam, eden v Slovenski vesi žive, drügi je pa tü saused.«

- Kak je bilau doma v Ritkarovci živeti?

»Nej je léko bilau, kak sem že prajla, dosta smo mogli pejški titi, dočas smo v bauto ali na bus prišli. Moj brat je prej na Senik odo pa od tistec se je vozo v Varaš z busom. Ta do križa, gde je on gorstaupo na bus, je skrrej bilau, samo tau je baja bila, ka skaus gauštja je trbelo titi. Dja sem se bojala pa bola sem na Verico odla, samo gnauk je tak prišlo, ka z bratom sva obadva zadvečerek delala pa dja sem tó na seniški bus gorstaupila. Tau sem dja nej gledala, če je brat

na busi ali nej, samo te, gda sem dojstaupila, ka zvün mene nikoga nega. Na te zdaj idi domau, Anči, sem si mislila, tak sem se bojala, ka sem vse trpetala, dapa ka sem mogla.«

- Doma so tebe kak zvali?

»Name so doma tak zvali, ka Ančika, zdaj mi pa tau pravijo ka Anči, gda sem pa še v šaulo odla, te sem pa Nuši bila.«

- Kelko časa trbelo vam od dau-ma na Verico na bus priditi?

»Pau võre je fejst trbelo staplati, zato ka če sem zadvečerek üšla delat, te sem tak v frtau ednoj z dau-mi mogla titi. Gda sem v noči üšla delat, te sem telko vsigdar prvin üšla, ka sem se malo stavila pri Apatjino Magdi, pa te odtistec sva vküper šle, etak sva se te nej bojale. Gda je velki snej spadno ali dež ušo, te sem velke šebere (škornje) gorpotegnila pri Žlarini sem se pa züla pa sem je v üti tadjala.«

- Kak je bilau doma, tam pau-lak pri gauštji gorrasti?

»Dobro je bilau, dja sem se dosta špilala, dapa bola samo s pojbi, vejn zato, ka sem dva brata mejla, pa ta k nam so vsigdar samo pojbi prišli, kak Štejzli Karči, Štejzli Feri, Petrstji Karči pa Barabaš Toni. Tak ka dja sem se nej z babami špilala, liki bola z biciklinami pa z motori.«

- Stariške so gazdüvali, tak ka delati je tó trbelo, nej samo se špilati. Dja tak mislim.

»Pa vejš, ka je trbelo pomagati, vejpa tri krave smo meli, edno

telico pa pujcke. Na tau se dobro spomnim, ka tak daleč je trbelo vodau nositi. Dja sem tašo malo kanto mejla pa s tistov se odla na stüdenec. Tau je taša vretina

Anči Šulič Kovács

bila, ka si leko z rokauv zagrabo vodau, ka je višešnja voda bila, tista pa je nut v mlako tekla, gde

Mala Anči z bratoma, dejdekom, mamov pa očö

smo krave napajali poleti. Vse ka je vodau nam trbelo, smo go odtistec nosili. Za küjati, za prati, za piti, za vse, tak ka te stüdenec je velko vrejdnost emo.«

- Kelko sausedov ste meli tam naokrajmi vesi?

»Brejznjatjini so bili, Štejzlinge, Kölešge, Tučkini, kama sem dostakrat odla povesi, zato ka

oni so vsigdar kaj pekli, pa te si leko kaj malo lizo, pa tau vejš, kak je dobro bilau. Zato, ka njeni mauž je sodak biu, pa gda je prišo, te so se vsigdar kaj nalajtjüvali.«

- Gde ste vi meli telko grünta, gde ste telko sena leko vküpsprajli za zimau?

»Kauli rama smo dosta meli, pri Köleši, dola k Hrovati smo odli, oglavke smo kosili, tak ka nej je naletja bilau telko sena vküpsprajti.«

- Zdaj bi že telko nej mogli vküpsprajti, zato ka že vse je bola vküpzaraškeno, nej?

»Tam pri nas kauli rama je nej trno zaraslo, zato ka te človek, ka ga je dolaküpo, vse dojpokosi, pa dočas, ka je še našo bilau, mi smo tó vsigdar redno dolaspucali pa smo nej njali nutzarasti.«

- K meši ste vi z Ritkarovec na Senik odli?

»Na Seniki sem bila pri prvö spauvedi pa pri birmi tó, k meši smo pa tak pa tak na Senik odli vsakšo nedelo.«

- Te ste vi dosta odli pejški?

»Jaj pa vejš, ka sem dosta odla, kelkokrat sem iz Števanovec pejški prišla, ka je nej biu bus, pa tau je do daumi več kak edna võra bola võro pa pau. Te smo vsikši den mlejko nosili, v šaulo smo odli na Verico, v bauto smo odli na Verico, na Senik k meši smo odli, tak ka kilomejtri so se redno nabrali, zato me pa zdaj tak sklepi bolijo. Vej pa nej čüda, v židanoj fabriki, gde sem delala, sem tó vsigdar na petaj bila. Vejn zavolo tauga še zdaj ne morem sejdti, name nika žene, cejli den titi moram. Dostakrat je tak, ka po nedelaj si mauž malo taleže pa te dja tó, dapa več kak pet minut ne zdržim pa že moram titi. Mlajši dostakrat pravijo, gda dja vodne dojležem, te je že velka baja.«

- Kelko mlajšov mate?

»Dva pojba mam, eden je šestrestri lejt star, drugi pa tritrestri pa od vsakšoga pojba mam enga, enga vnuka, vekši že v šaulo odi, menkši pa je štiri lejta star.«

- Kama ste šli, ka ste delali po osnovni šauli?

»V srejdnoj šauli sem se včila za

tkalko, gda sem zgotauvila, te sem v židano fabriko üšla delat, pa sem včasín pejnaze slüžila. Tam smo dobro slüžili, iz tisti pejnaz si že leko kaj prišparo, pa ovak je tó fejst dobro bilau tam delati. Samo te je lüstvo tó ovakšo bilau kak zdaj, te je cejlak ovakši svejt biu. Zdaj kak vcuj dé pa te kak je vcujšlau, tau je stau pa edno. Te je lüstvo vküpdržalo, zdaj pa eden drugoga zej. Zdaj od 1. julija sem v penziji, dapa tam v fabriki, v Oplu sem že kumaj čakala, gda mi dolapartče, pa leko v penzijo odidem. Meni je nej delo bilau žmetno, liki tau, ka so delavci eden do drügoga tak grdi bili.«

- Gda so židano fabriko zaprli, te ste kama šli delat?

»Gda so go zaprli, te go je najprvin Talan (Italijan) prejkvzejo pa do leta 2006 sem še tam delala, samo te je prišla ta gospodarska kriza pa te so me taposlali. Tri mesece sem doma bila pa te so me goravzeli v fabriko Opel kak čistilko. Edenajset lejt tam delala pa te odtistec sem v penzijo odišla zdaj. Če tak gledamo, te sem dja samo te dvej delavni mesti mejla, Židano fabriko pa Opel.«

- Zdaj, ka ste že v penziji, zdaj bi že baukše bilau v Ritkarovci živeti?

»Zdaj bi že za niše peneze nej üšla nazaj. Pa vejš, ka sem trpetla, gda sva se oženila pa sem sé prišla? Dja sem telko djaukala, ka mi je že brat gučo, aj enjam pa aj ne djaučem telko, vejbaukše baude. Dja sem pa samo na tejm bila, ka mo nazaj domau üšla, kakoli baude. Vsikšo soboto, nedelo sem doma bila v Ritkarovci, cejli keden sem tak delala, ka sem se skur nej morila, samo aj zgotauvim pa leko dem domau.«

- Dobro je doma biti kak penzionist?

»Dobro je, sploy se mi ne vnauža doma, v leti sta dva vnuka pri mena bila od zaranka do večera, ograçenek mam, krumpline, tikvi sva pauvala, tak ka delo je bilau zavolé. Dapa tau eške ne vejm, v zimi kak bau, gda je tak rano že kmica pa venej tó ne moreš delati.«

Karči Holec

Prejk Müre sem prihajo ... -4.

Med dvöma poganoma

Ranč v tistom cajti, gda je reformacija prejkvzela vse Slovence med Mürov ino Rabov, so se jim oprvin približali smrtni neprijatelji, Törki. 20. oktobra 1600 je velki vezir *Damad Ibrahim* prejkvzeu Velko Kanižo, največšo trdnjavo blüzi Slovencom. Center törške moči je biu samo 60 kilomejterov vkraj od Lendave, od tistec je skoro stau lejt brezi počitka pretila nevarnost.

svojoga šogora, če aj dopisti, ka bi se vés prejkdala. *László Csáky* ma je pravo: »...če se *Senik prejkda, aj se včasik pripravla drugi Senik...*«. Törki so tak dosta pretili Gorenjomi Seniki, ka se je vesnica leta 1643 rejsan prejkdala. V tistom leti so törski šeregi pá robili kauli Murske Sobote ino Rakičana, slejdnji je ranč tak slišo pod Ádáma Batthyányna, prijatelja evangeličanov.

Eden tau Mohamedovi šeregov je emo tabor blüzi Dolenjoga Sinika pa je vés sploy na nikoj djau. Na napi (zemljevidi) s tistoga časa vidimo goreče iže ino mlin pri Rabi. Slovenci kak pavri pod držinov Batthyány so mogli pomagati pokopati krščanjske sodake. Spomin na monoštrsko bitko (csata) ino törške sodake se je v porabski pripovejstaj gordržo do gnes.

do *Felsőóra* (Oberwart) titi. Slovenski protestanti so leko od tistoga mau vöro vöpedavali ino svete knige šteli samo doma z držinov, nej so mejli pravice do cerkve ino šaule.

Pod sultanom *Mustafo II.* so Törki znauvič nutvdarili v Vojvodino (*Vajdaság*). Pri vodej Tisze je je leta 1697 dojbui princ *Evgen Savojski* ino se začno pogučavati o méri. Ja-

Leta 1703 so se Madžari znauvič zdignili prauti Habsburgom, prejden goristanenja je biu *Ferenc Rákóczy II.* Že tistoga leta so se sodacke prikazali v Böltinci, za eno leto pa prejkvzeli Soboto ino Gorenjo Lendavo. Dolenja Lendava se je ranč tak prejkdala »krucom«, kak so zvali sodake prauti habsburškomi absolutizmi. Prejk so ojdli na štajersko

V kupoli monoštrske baročne cerkve se nam opréjo kejpi z erične bitke (1664)

Gda sta se avstrijski krau *Rudolf* ino sultan *Mohamed III.* leta 1606 zgljajala, je grajnca na zemlej med Mürov ino Rabov ostala oprejta: Kaniža je bila dale pri Törkaj, habsburški šeregi pa so ostali v Radgoni, Monoštri, Kermedini ino Sárvári. Zmejs je bila krajina, gde sta stejla gospodara gratati badva protivnika. Törki so gda pa gda prišli celau do Šalovec, Dolnja Lendava pa je ostala klüč za obrambo krajine.

V 17. stoletji so na dosta mejstaj med Soboto ino Monoštrom porce poberali tak vogrski fevdalni gospaudge kak Törki. S krajine pod Dobro (gnes Neuhaus v Avstriji) se je muslimanskomi neprijatelji oprvin prejkdau Gorenji Senik, gda so za božič leta 1640 nutvdarili v vesnico. Gospodar *Ádám Batthyány* je pito

Dvajsti lejt kisnej se je krau *Leopold I.* znauvič obrno prauti Törkom, vejje pasto dobiti vekšo mauč nad Erdeljskom. Velki vezir *Ahmed Köprülü* pa bi nej mogo prejk Müre prauti Beči, če bi nej prejkvzeu grad Novi Zrin (*Zrinyújvár*). Zatok je zidino k sebi vzeu pa se obrno prauti söveri. Törski šeregi so steli priti prejk Rabe pri Kermedini, depa kraleska sodačija je je potisnila do Monoštra.

1. augustuša 1664 sta se tam srečala glavni tala bejdvej sodačij. Krščanjski general *Raimondo Montecuccoli* je Törke nej püsto prejk Rabe, eške več, s pomočjav visike vodé je na nikoj djau velke skupine njinoga šerega. Pannični Törki so bejžali prejk Števanovec, Kančevac, Bogojine ino Törnišča. V slejdnjoj vesnici so cerkev gordvžgali.

10. augustuša je krau podpisso dvajsetlejni mir s sultanom v Vasvári. Če rejsan je un gvino, je v dosta pitanjaj popüsto Törkom. Na zemlej med Mürov ino Rabov je vse ostalo, kak je bilau. Habsburški krau je pozabo na vogrske pa rovačke velikaše, aj se sami bijejo s Törki. Zatok so se leta 1665 zdignili prauti njemi pod pelanjom rovački gospaudov *Nikole* ino *Petra Zrinskoga*. Rabuka je trpela do leta 1671, gda so vse prejdne vmorili. Avstrijski sodacke so po varašaj pa vesnicaj vözagnali protestantske dühovnike ino zaprli njine cerkve ino šaule.

Velikaši so se prestrašili ino prejkstapili v katoličanjsko vöro, štero so trucali svojim pavrom tö. Leta 1672 tak velá kak začetek prautireformacije na grüntaj držin Széchy ino Batthyány (Murska Sobota ino Goričko), gde so do leta 1733 strašno vözaganjali protestanske predgare ino škonike.

Rabuka *Imrena Thökölyna* prauti avstrijskoma krali se je ranč tak nej posrečila. Donk pa je najvišiji gospodar v Soproni (1681) vödau rendelüvanje, ka leko vsi slobaudno vörjejo, liki bogoslüzje leko držijo samo v takzvani »artikularni mejstaj«. Evangeličanom so naprejspisali vesi *Nemesdömök* ino *Nemescsó* v Železnoj pa *Surd* v Šomodjskoj županiji. V tau slejdnjo se je spakivalo dosta luteranski Slovincov, od šteri držine so se gordržale vse do 19. stoletja. Kalvinci so mogli

Luteranska evangeličanska cerkev v Surdi, gde je leta 1862 več »niške nej gučo slovenski« (Béla Bálint)

nuara 1699 so podpisali dokumente, tak se je končala sploy duga bojna s sodaki iz Male Ažije.

Tau je oprlo dveri za pobaukšanje gospodarstva, prautireformacija je dobila nauvo mauč. Postavljali so šaule, zidali baročne cerkve ino gradove. Med prvimi katoličanjskimi ljudskimi šaulami med Mürov ino Rabov najdemo tisto na Gorenjom Seniki. Škonicke so bili v tom cajti zvekšoga kantori ino zvonari tö, mogli so znati igrati na orgole, za tau so plačo dobivali. Zvonili so pred viherom, pekli hostije. Če so vrstüvali pri mrtveci, so ranč tak nika penez dobili. V šaulo so samo podje ojdli, tam so je včili računati tö. Vsikši šaular je mogo drva s sebov v šaulo prinesiti.

stran tö, robili so na priliko v Ljutomeri pa Veržeji. Bejdvej protivniški sodačiji sta stapali prejk Monoštra tö, pa zmejs na nikoj dejvali njive, paše ino sonžete. Rákóczyna sodacke so leta 1704 dojbili kraleske pri Maudinci, sledik pa eške pri Monoštri. Rabuka je vödržala samo do leta 1711, gda so v Szatmári (gnes Romanarsko) podpisali mér. Tak se je končalo

skoro dvestau lejtno vogrsko bojüvanje za slobaudnost.

Habsburgi so dojbili Törke pa vogrske rebeliše ranč tak. Med Mürov ino Rabov so ostale gnake velikaške držine, štere pa so že prva prejkvzele vöro avstrijski kralov. Leko pa povejmo, ka so zemliški gospaudge na lejvom bregej Müre bole samo nazlük katoličange gratali pa nej so mantrali svojo lüstvo. Tak so leko ništerne goričke vesnice do leta 1733 gordržale protestantsko vöro ino svoje cerkve.

Tau so pa bili že cajti, gda so ništerni vogrsko-slovenski protestanti že brodili, ka bi trbölo njinomi lüstvi med Mürov ino Rabov nadruknniti knige, aj spoznajo svete istine.

-dm-

Bogojina: Čednim stoji svejt!

KOŠIČEVI DNEVI KULTURE IN PLEČNIKOVO LETO

Kulturni program, razstava del Društva Likos, razstava del osnovnošolcev na temo Jožeta Plečnika, s kolesom do Plečnikovih sakralnih spomenikov, vodeni ogled Plečnikove cerkve v Bogojini in cerkve svetega Martina v Martjancih ter koncert mešanega pevskega zbora Štefan Kovač iz Murske Sobotice so bili prireditve in dogodki 28. Košičevih dni kulture v Plečnikovem letu. Sicer nekoliko manj prireditev v krajšem času, toda z dovolj bogato in pestro vsebino, h kateri sodi tudi natis vsebinsko zanimivega zbornika, ki ima na naslovnici izviren podpis arhitekta Jožeta Plečnika (1872 - 1957).

Prireditve so bile vključene tudi v Dneve evropske kulturne dediščine in teden kulturne dediščine v Sloveniji, ki so bili sicer nekoliko pozneje (23.-30.9.2017). Dnevi kulture so nastali v spomin na življenje in delo Jožeta Košiča. Vsakokrat so posvečeni z Bogojino in sosednjimi kraji povezani osebnosti ali dogodku. Tako, prvič Jožetu Košiču, nato Ivanu Baši, dr. Jožefu Smeju, Ivanu Camplinu, dr. Vilku Novaku, Ignaciju Maučecu; pa 70-letnici Plečnikove cerkve, Mladini in otrokom, Pesmim in glasbi, 800-letnici prve pisne omembe Bogojine ter še drugim osebnostim in dogodkom. Vseskozi, tudi letos, pod geslom Košičeve misli, da „Čednim stoji svejt!“.

Vse, kar moramo vedeti o Plečnikovem letu ali skoraj vse, je zapisano v tokratnem zborniku, po obsegu nekaj skromnejšem kot prejšnja leta, ampak v primerjavi s prvimi še vedno z dovolj bogato vsebino. Urednik zbornika je Marko Vugrinec, s prispevki pa

so sodelovali Jožef Smej, Stanislav Zver, Ajda Barbarič, Neja Kosi Lovrenčec, Tomaž Lopert, Janja Bürmen in Leopold Kočar. Objavljenih je tudi več fotografij

Ko so Plečnika vprašali, kaj pomeni navaden okrogel zvonik (seveda drugačen od večine drugih), naj bi arhitekt odgovoril: »Samo kokeš nese vedno enaka jajca, ker drugačnih ne zna; človek pa ima pamet in si izmišlja vselej nove stvari.«

(tudi župnika Ivana Baše, ki je povabil Plečnika v Bogojino in bil pobudnik gradnje nove cerkve) in reprodukcij likovnih del, ki so jih pod mentorstvom Jožeta Gutmana narisali osnovnošolci.

Jože Plečnik je pustil trajne sledi v Sloveniji in v širšem prostoru Srednje Evrope. »Plečnika danes prepoznavajo kot arhitekta, ki je vse svoje življenje posvetil arhitekturi in iskanju govornice v njej, ki bi bila dovolj prepoznavna za vse, tako za strokovnjake kot tudi za širši krog ljudi oziroma njene uporabnike. Arhitektura kot taka po njegovem mnenju naj ne bi bila sama sebi namen, ampak naj bi predvsem služila ljudem, jim (po)nudila prostor srečevanja in odpirala nove duhovne poglede,« je v Besedi urednika zapisal Marko Vugrinec.

V prvem tekstu škof dr. Jožef Smej naniza nekaj podrobnosti o arhitektu, tudi iz njegovega otroštva, in omeni študij na Državni obrtni šoli v Gradcu. »Leta 1901 je odprl samostojen arhitektur-

ni atelje na Dunaju. V Pragi je poleg drugih del zasnoval cerkev Srca Jezušovega. Njegova dela je občudoval sam češki predsednik Masaryk. Plečnik je bil 16. junija 1920 soglasno izvoljen za rednega profesorja na ljubljanski univerzi,« piše Jožef Smej. Naj nariše načrte za bogojinsko cerkev, ga je povabil župnik Ivan Baša. »Za novo cerkev v Bogojini je naredil več študij. Ena izmed njih je z dvema stolpoma. Bogojinčani so bili navdušeni. Vsem je študija ugajala,« poudari Jožef Smej in pojasni, da načrt ni bil všeč Plečnikovemu bratu Andreju, tudi župniku. Le-ta ga je opomnil, naj ohrani staro cerkev iz 14. stoletja. Zato je naredil nov načrt z okroglim stolpom, kar vernikom ni ugajalo. Hoteli so, naj bi bila nova cerkev podobna drugim, a so se sprijaznili s pomirjujočimi besedami svojega župnika.

Arhitekt Andrej Hrausky velja za enega izmed najboljših poznavalcev Plečnikovih del v Sloveniji. Z njim se je pogovarjal Marko Vugrinec in objavil intervju z naslovom *O prizadevanjih, zamislih, konceptih, prepričanjih in simbolih v arhitekturi največjega slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika*. Sogovornik je o prvih arhitekturnega sloga Jožeta Plečnika dejal, da se je le-ta spraševal, ali je arhitektura morda podobna jeziku, »ko lahko neko stvar povemo na več načinov in uporabimo domač ali tuj jezik, dialekt ali knjižni jezik.« Plečnik je bil prepričan: »Če govori s klasičnim arhitekturnim jezikom in uporablja stebre, piramide in druge klasične elemente, ki jih razumemo pravzaprav že zadnjih 5000 let, in jih uporabi v svoji zasnovi, da bo na ta način širše razumljen tudi pri običajnih ljudeh.«

O bogojinski cerkvi Andrej Hrausky tudi meni: »Izgled cerkve v Bogojini je relativno običajen oziroma klasičen, on skuša govoriti z govornico teh krajev in z domačimi materiali, in jo s tem poskuša približati uporabnikom, medtem ko pa je, po

drugi strani, v sami zasnovi cerkev nekaj popolnoma novega, lahko tudi rečemo, da gre za inovacijo.«

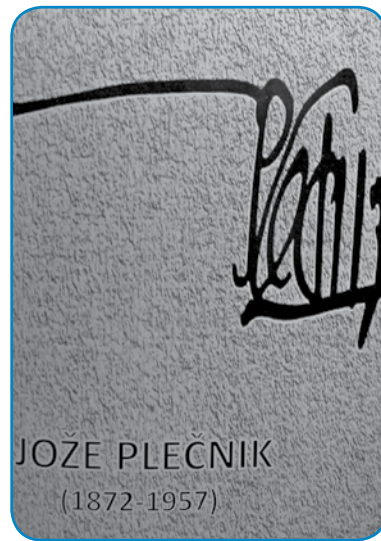
Dveh bližin šepet je razmišljanje sedanjega župnika Stanislava Zvera. Izpostavi privlačnost in lepoto cerkve in opomni, da se

svetišča po njegovem avtorju, namreč da je bil sam potopljen v Boga in s posebno ljubeznivo delal načrt za cerkev...« Rečeno poenostavljeno: Plečnikova Bela golobica, kot cerkvi tudi rečejo, je narejena tako, da v popolnosti služi svojemu, verskemu namenu, kar avtorja zapisa predvsem zanima.

Ajda Barbarič, Neja Kosi Lovrenčec in Janja Bürmen pa so se pogovarjale s Slavko Horvat, Janezom Vogrinom in Jožetom Benkovičem o njihovih spominih na gradnjo bogojinske cerkve.

Seveda pa je v Plečnikovem letu govora tudi o drugih arhitektovih mojstrovinah, tako v Sloveniji (Narodna in univerzitetna knjižnica, pokopališče Žale, spominsko obležje padlim v narodnoosvobodilni borbi v Gorjah na Gorenjskem) in na tujem, predvsem v Pragi.

Ernest Ružič

Faksimile izvirnega podpisa arhitekta Jožeta Plečnika

pogosto pozablja »kakšna duša in duh se skrivata v ozadju, v duhovnih temeljih in v lepoti

»ZELENI MONOŠTER«

V okviru celodnevne prireditve so v Monoštru podelili nagrade in priznanja vrtičkarjem. Podžupan Béla Labritz je izpostavil, da je bil natečaj zelo uspešen, na državnem tekmovanju bosta sodelovala dva vrtičkarja. Tisti, ki so se ta dan ustavili v parku ob cerkvi, so lahko uživali tudi ob spretnostih konjev in njihovih jezdecev, otroke je pritegnila tudi razstava papig.

L.R.Horváth
Fotó: Ferenc Bana

PETEK, 29.09.2017, I. spored TVS
6.05 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.55 Ugrižnimo znanost, oddaja o znanosti, 12.25 Čudovita Japonska: prefektura Ivate: Sprehod po jesenskih planotah, japonska nanizanka, 13.00 Prvi dnevi, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip, 16.25 Profil, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Alpe-Donava-Jadran, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Pujsa Pepa: Žvenk, tresk in bam!, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Ptuj 2017: 48. festival narodno-zabavne glasbe Slovenije, 3. del, oddaja TV Maribor 21.25 Med valovi, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Skrivnosti in laži, francosko-britanski film, 1.35 Profil, 2.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.25 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 3.20 Info-kanal

PETEK, 29.09.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.35 Slovenski vodni krog: Nanoščica, dokumentarna nanizanka, 9.05 Prislunimo tišini, izobraževalna oddaja, 9.50 Hišica v preriji (IV.): Beg v svobodo, ameriška nadaljevanka, 11.00 Halo TV, 11.50 Dobro jutro, 14.30 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.45 Kajak-kanu - svetovno prvenstvo: slalom na divjih vodah, polfinali, 16.30 Kajak-kanu - svetovno prvenstvo: slalom na divjih vodah, finali, 18.35 Migaj raje z nami, oddaja za razgibano življenje, 19.10 Male sive celice: III. OŠ Celje in OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica, kviz, 20.05 Arabski ples, izraelsko-nemški film, 21.50 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 23.20 Polnočni klub, 0.40 Glasbeni spoti, 1.40 Kajak-kanu - svetovno prvenstvo: slalom na divjih vodah, finali, 3.20 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SOBOTA, 30.09.2017, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.45 Ikar - sen o letenju, nemška dokumentarna oddaja, 11.40 Tednik, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres? 13.00 Prvi dnevi, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.15 Ambienti, 15.05 Odstirna mesta: Benetke, britanska dokumentarna serija, 16.00 DNK - Družina Na Kavču: družina Valdes, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Zapeljevanje pogleda: Miha Štrukelj in Sašo Vrabčič, 17.50 Taksii, kviz z Jožetom, 18.05 Sladko življenje z Rachel Allen: Osveženi recepti, 18.35 Ozare, 18.40 Kalimero: Strašanski nered, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Both Sides / Obe strani, koncert skupine Perpetuum Jazzile, 21.50 Pogrešani dekleti, britanska nadaljevanka, 23.00 Poročila, Šport, Vreme, 23.30 Stratos, koprodukcijski film, 1.55 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.20 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 3.15 Info-kanal

SOBOTA, 30.09.2017, II. spored TVS

6.30 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 9.15 Dober dan, 10.15 Med valovi, 10.55 Čarokuhinja pri atu: Dolenska, 11.25 10 domačih, 12.10 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 13.25 Burkež Pavliha, dokumentarni film, 14.30 Kajak-kanu - svetovno prvenstvo: slalom na divjih vodah, polfinali, 15.00 Kajak-kanu - svetovno prvenstvo: slalom na divjih vodah, finali, 17.15 Migaj raje z nami, oddaja za razgibano življenje, 18.10 Kajak-kanu - svetovno prvenstvo: spust sprint na divjih vodah, 20.25 Judo: svetovni pokal, 21.20 Francoska suita, koprodukcijski film, 23.10 Lado Leskovaar - 60 let na odru: Nekoga moraš imeti rad, gala koncert, 0.30 Glasbeni spoti, 1.30 Kajak-kanu - svetovno prvenstvo: slalom na divjih vodah, finali, 3.10 Kajak-kanu - svetovno prvenstvo: spust sprint na divjih vodah, 4.05 Zabavni kanal, 5.55 Glasbeni spoti

NEDELJA, 01.10.2017, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 9.05 Govoreči Tom in prijatelji: Milijonar Henk, risanka, 9.20 Džamila in Aladin: Nekoč v davnih časih, 10.00 Nedeljska maša, 10.55 Na obisku, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevi, Šport, Vreme, 13.25 Ptuj 2017: 48. festival narodno-zabavne glasbe Slovenije, oddaja TV Maribor, 15.00 Zabava, ameriški film, 16.45 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Zmajčič zmaj: Dan zmajev, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Modna hiša Velvet (III.): Na vse ali nič, španska nadaljevanka, 21.25 Zgoraj brez: Silvo Petek, 22.10

Poročila, Šport, Vreme, 22.40 Ne brez nas!, nemško-avstrijski dokumentarni film, 0.10 Bravo orkester!: A. I. Hačaturjan: Špartak, Simfonični orkester RTV Slovenija in En Shao, 0.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.50 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.45 Info-kanal

NEDELJA, 01.10.2017, II. spored TVS

7.00 Duhovni utrip, 7.30 Glasbena matineja, 9.15 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 9.50 Zapeljevanje pogleda: Miha Štrukelj in Sašo Vrabčič, 10.35 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 12.00 Žogarija, 12.25 Nekoč je bila dežela pridnih, dokumentarni film, 14.00 Čez planke: Mit o kralju Matjažu, 15.05 Zvezdana: Srečna trinajstica, 15.50 Ambienti, 16.20 City folk -образи mest: Zagreb, dokumentarna oddaja, 16.45 Hišica v preriji (IV.): Tekmovanja, ameriška nadaljevanka, 17.50 Rokomet (Ž) - kvalifikacije za EP 2018, Slovenija : Češka, 19.35 Judo: svetovni pokal, 20.25 Žrebanje Lota, 20.35 Odstirna mesta: Firenze, britanska dokumentarna serija, 21.30 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 22.00 Popravljen krivica (III.), ameriška nadaljevanka, 22.50 Anno Domini, ameriška nadaljevanka, 23.40 Vikend paket, 1.10 Glasbeni spoti, 2.10 Rokomet (Ž) - kvalifikacije za EP 2018, Slovenija : Češka, 3.35 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 02.10.2017, I. spored TVS

5.55 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.15 Sladko življenje z Rachel Allen: Osveženi recepti, 10.45 10 domačih, 11.20 Vem!, kviz, 12.05 Kaj govoriš? = So vakeres? 12.25 Čudovita Japonska: prefektura Ivate: Kvintet jesenskih okusov, japonska nanizanka, 13.00 Prvi dnevi, Šport, Vreme, 13.30 Sveto in svet: Vzgojni načrt, 14.25 Osmi dan, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Firbcologi: O ukradenem kelihu, prstnih odtisih in slastnih beluših, 15.55 Z glasbo in s pesmom, 16.25 Profil, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 V svojem ritmu: Reggae, glasbeno-dokumentarna serija za mlade, 17.55 Novice, 18.00 Govoreči Tom in prijatelji: Namišljeni Henk, risanka, 18.10 Lili in Čarni zaliv: Lonček, stoj!, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Platforma, 23.35 Glasbeni večer, 0.45 Profil, 1.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.45 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.40 Info-kanal

PONEDELJEK, 02.10.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kana, 7.00 Otroški program: Op! 8.25 Slovenski vodni krog: Hubelj, dokumentarna nanizanka, 8.55 Pozabljeni Slovenci: Friedriger&Czeike, dokumentarni film, 10.00 Hišica v preriji (IV.): Tekmovanja, ameriška nadaljevanka, 11.00 Dobro jutro, 13.25 Ljudje in zemlja, 14.40 Polnočni klub: Samooskrba ali vojna za hrano, 16.10 Avtomobilnost, 17.00 Hišica v preriji (IV.): Dežela šepetanja, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 18.55 Studio kriškraš, 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Čez planke: Flamska, 20.55 Goljufija (II.), danska nadaljevanka, 22.05 Luther (IV.), angleška nadaljevanka, 23.15 Velikan, ki kleca, južnoafriški dokumentarni film, 0.40 Glasbeni spoti, 1.50 Zabavni kanal, 5.20 Glasbeni spoti

TOREK, 03.10.2017, I. spored TVS

5.45 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Obzorja duha: Veselo oznanilo, 12.25 Čudovita Japonska: prefektura Ivate: Čarobne barve jeseni, japonska nanizanka, 13.00 Prvi dnevi, Šport, Vreme, 13.35 Studio city, 14.45 Kino Fokus, 15.00 Lučka - Pitytang, oddaja TV Lendava, 15.35 Otroški program: Op! 16.30 Po Sloveniji, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Poldi: Dan, ko je Poldi srečal morskogledko, risanka, 18.10 Niko: Moj prijatelj Niko, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Broadchurch (III.), britanska nadaljevanka, 20.55 Bašar - Gospodar kaosa, francoska, dokumentarna oddaja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Pričevalci: Virgil Gomizelj, dokumentarna oddaja, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Po Sloveniji, 1.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.25 Info-kanal

TOREK, 03.10.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.20 Žogarija, 8.50 Slovenski vodni krog: Borovniščica, dokumentarna nanizanka, 9.20 Village Folk - Ljudje podeželja: Kokoš iz Padove, dokumentarna serija, 9.45 Zgodovina arhitekture: Romanika,

dokumentarna serija, 10.30 Hišica v preriji (IV.): Dežela šepetanja, ameriška nadaljevanka, 11.30 Halo TV, 12.20 Dobro jutro, 14.40 Both Sides / Obe strani, koncert skupine Perpetuum Jazzile, 16.30 Čarokuhinja pri atu: Zasavje, 17.00 Hišica v preriji (IV.): Spomnim se, spomnim, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 19.00 Iz popotne torbe: Svet animacij, poučna oddaja za otroke, 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Človeški laboratorij: Tekmovalnost, britanska dokumentarna serija, 20.55 Prava ideja, 21.30 Vera (VI.): Bleščava morja, britanska miniserija, 23.15 Večer v Palladiumu (II.), 0.10 Glasbeni spoti, 1.1 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 04.10.2017, I. spored TVS

5.45 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Platforma, 12.25 Čudovita Japonska: prefektura Ivate: Kulinarični potep okrog sveta, japonska nanizanka, 13.00 Prvi dnevi, Šport, Vreme, 13.30 Zgoraj brez: Silvo Petek, 14.35 Duhovni utrip, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 Male sive celice: OŠ Litija in OŠ Ljudski vrt Ptuj, kviz, 16.30 Po Sloveniji, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Dinotačke: Kar je bilo presenečenje, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Jack, nemški film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Sveto in svet, 23.55 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Po Sloveniji, 1.45 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.35 Info-kanal

SREDA, 04.10.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.25 Lučka - Pitytang, oddaja TV Lendava, 8.55 Slovenski vodni krog: Lobnica, dokumentarna nanizanka, 9.25 10 domačih, 10.10 Hišica v preriji (IV.): Spomnim se, spomnim, ameriška nadaljevanka, 11.00 Halo TV, 11.50 Dobro jutro, 14.10 Dober dan, 15.15 Vikend paket, 16.35 Hišica v preriji (IV.): Bodi moj prijatelj, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 19.00 Firbcologi: O ukradenem kelihu, prstnih odtisih in slastnih beluših, 19.30 Nagelj, japonska nadaljevanka, 19.50 Žrebanje Lota, 20.05 Zvoki mesta M., glasbeni dokumentarni film, 20.50 Moj klasični hit: Darko Đurić, 20.55 J. Strauss ml., Na lepi modri Donavi (Dunajski operetni orkester), 21.15 Rak - sprevržena različica našega normalnega jaza, izobraževalno-dokumentarni film, 22.10 Che: prvi del - Argentince?, koprodukcijski film, 0.30 Glasbeni spoti, 1.30 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 05.10.2017, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.00 Vklopi razum, zahtevaj račun! 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.25 Čudovita Japonska: prefektura Ivate: Med mojstri lončarji, japonska nanizanka, 13.00 Prvi dnevi, Šport, Vreme, 13.30 Tuja dokumentarna oddaja, 14.25 Slovenci v Italiji, 15.00 Brez meja - Határtalan, oddaja TV Lendava, 15.50 Prava ideja, 16.30 Po Sloveniji, oddaja TV Maribor, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Ugrižnimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek, 18.05 Zu: Zu igra nogomet, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Volitve 2017, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.30 Češko stoletje: 1948 - Vso ljudsko oblast Stalinu, češka nadaljevanka, 0.55 Ugrižnimo znanost, oddaja o znanosti, 1.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.55 Po Sloveniji, oddaja TV Maribor, 2.20 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 3.15 Info-kanal

ČETRTEK, 05.10.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.15 Slovenski vodni krog: Kobiljski potok, dokumentarna nanizanka, 8.40 Med valovi, 9.05 Alpe-Donava-Jadran, 9.35 Kino Fokus, 10.00 Hišica v preriji (IV.): Bodi moj prijatelj, ameriška nadaljevanka, 11.10 Halo TV, 12.15 Dobro jutro, 15.25 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.15 Zapeljevanje pogleda: Miha Štrukelj in Sašo Vrabčič, 17.00 Hišica v preriji (IV.): Dediščina, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 18.55 Ribič Pepe: Kako izbrati pošteno, 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Nogomet - kvalifikacije za SP 2018: Anglija : Slovenija, 23.10 Nogomet - kvalifikacije za SP 2018: vrhunski četrtkovih tekem, 23.50 Slovenska jazz scena: Marezijazz 2014: Big band Hrošči, 0.30 Glasbeni spoti, 1.40 Nogomet - kvalifikacije za SP 2018: Anglija : Slovenija, 3.30 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

POZVANJE

Slovenska zveza pa Slovenska narodnostna samouprava Števanovci

Vas lepo zoveta

v nedelo, 1. oktobra 2017, na 15. vöro

v kulturni dom v Števanovce na

SREJČANJE GLEDALIŠKIH SKUPIN.

Ob tej priliki bau premira nove igre

Milivoja M. Roša: MISS PORABJA,

štero nutpokaže Gledališka skupina ZSM Nindrik-indrik.

Na srečanji sodelujejo Puconski duet in Pištek s harmoniko pa Gledališka skupina Veseli pajdaši ZSM Števanovci.

Gledališka skupina ZSM

Nindrik - indrik:

MISS PORABJA

Igro je napiso pa režiro:

Milivoj M. Roš

Špilajo:

mož 1: **Feri Meggyes** žena 2: **Klara Fodor**
žena 1: **Marijana Fodor** sausadica 1: **Marijana Kovač**
mož 2: **Feri Bajzek** sausadica 2: **Micka Bajzek**

Organizatorja:
**Slovenska narodnostna
samouprava Števanovci**

Nas program je podprt:
**REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENIJO V
ZARJESTVI IN PO SVETU**

ŽOGARIJA NA HRVAŠKEM

15. septembra zjutraj ob šestih smo se učenci in učitelji DOŠ Števanovci napotili na Hrvaško v Zagreb, kjer so organizirali mednarodno tekmovanje z naslovom Žogarija. Lansko leto je bilo v Monoštru in je zmagala naša šola. Spet so nas povabili in tako smo se peljali na dolgo pot v Zagreb.

V ekipi nas je bilo 13 učencev in dve spremljevalki. Učiteljica Marietta, ki uči telesno vzgojo, in jaz, kot ravnateljica. Pot je bila dolga, ob 9.45 smo prispeli do šole Alojzija Stepinca v Zagrebu. Vreme je bilo slabo, deževalo je, zato smo bili v telovadnici.

Dobili smo svoje mesto, tablo z imenom naše šole in vijoličaste majice. Slavnostni govor sta imela dr. Smiljana Knez, veleposlanica RS v Zagrebu, in mag. Darko Repenšek, državni sekretar direktorata za šport Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS. Potem se je začelo tekmovanje. 8 skupin je bilo iz 7 držav. Program je bil zelo zanimiv in pester. Spretnostne igre, nogomet in kviz, na katerem so učenci lahko pokazali, kako so pridni. Kolegica Marietta je tudi pokazala, kako brce zadetke v nogometu na gol.

Plesni in pevski nastopi so obogatili ta dan. Učenci naše šole so bili pridni, dobili so nagrade in darila. Po tekmovanju smo se peljali v hostel Arena, kjer nas je čakalo kosilo.

Utrujeni, ampak z lepimi spomini smo se pripeljali domov. Hvala lepa vsem organizatorjem za možnost, da smo lahko sodelovali na Žogariji. Posebej hvala gospodu Slavku Sakelšku in gospodu Laminu Diallo, da smo lahko prišli na Hrvaško, pri tem sta nam prav onadva veliko pomagala.

*Agica Holec
ravnateljica*

Salesgroup Kft. /d.o.o. Telemarketings munkatárs

Nemzetközi hívások kezeléséhez munkatársat keresünk budapesti munkavégzéssel.

Iščemo sodelovca na področju telemarketinga z opravljanjem dela v Budimpešti

Feladat/Naloge

- Érdeklődő ügyfelek igényének felmérése, telefonos tájékoztatása adott nyelven
- Belejtésre zahtev morebitnih strank, informiranje v danem jeziku
- Ezzel kapcsolatos adminisztráció
- Vodenje administracije
- Megrendelések rögzítése, telefonos utánkövetés
- Registracija naročil, spremljanje naročil po telefonu

Elvárások/Zahteve

- középfokú végzettség/ srednješolska izobrazba
- nyitottság, taníthatóság/odprtost in želja do učenja
- értékesítési tapasztalat vagy affinitás/ izkušnje v prodaji ali poslovna žilica

- kivaló és kifogástalan kommunikációs készség szóban és írásban egyaránt/ zelo dobre komunikativne sposobnosti in aktivno (pisno in ustno) znanje jezika
- felsőfokú nyelvismeret megléte írásban és szóban min. 2 nyelvből a következőkből bárhogy választva: német / olasz / szlovén / horvát / francia / holland / spanyol / portugál
- znanje najmanj dveh izmed naštetih jezikov na visoki stopnji: nemščina/italijanščina/slovenščina/hrvaščina/francoščina/nizozemščina/španščina/portu-galščina
- kitartás, kudarctűrő képesség/vzdrljivost, dobro prenašanje porazov
- önmotivált személyiség/osebno motivirana osebnost

- MS Office felhasználói szintű ismerete/obvladanje računalniškega programa MS Office

Juttatások/Ponujamo vam

- biztos anyagi háttér/ materialno stabilnost
- alkalmazotti jogviszony/delovno razmerje
- nettó 250.000- 300.000 Ft / hó alapfizetés/neto 250 do 300 tisoč forintov osnovne plače na mesec
- kiemelt jutalék/dodatno nagradjevanje
- költségtérítés/ povračilo stroškov

Érdeklődni/Već informacij: +36 20 9320 291 vagy a cv@s-m-c.hu e-mail címen

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtak
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

SZLOVÉN NYELVEN BESZÉLŐ TELEKOMMUNIKÁCIÓS MUNKATÁRSAT KERESÜNK! IŠČEMO SODELAVCA Z ZNANJEM SLOVENSKEGA JEZIKA

Munkaidő: hétköznapiokon 9-17-ig/Delovni čas: od 9-17. ure med tednom

Feladatok/Naloge:

- Ügyfélszolgálati teendők/vzdrževanje stikov s strankami
- Bejövő hívások kezelése, reklamációk vizsgálata/sprejemanje telefonskih klicev, preverjanje reklamacij
- Kommunikáció a vállalat ügyfeivel írásban/pisna komunikacija s strankami podjetja
- Kimenő hívások indítása, kapcsolattartás/klic strank in vzdrževanje stikov
- Back office teendők./Back office naloge

Elvárások/Zahtevamo:

- Szlovén nyelvtudás/znanje slovenskega jezika
- Call center operátori tapasztalat/operaterske izkušnje v klicnem centru
- Legalább középfokú végzettség/najmanj srednješolsko izobrazbo
- Bérgény megjelöléssel várjuk a jelentkezőket a gergely.szilagyi@eucsoport.hu címen vagy a +36202217208-as számon.
- Prijavite se lahko na e-naslovu: gergely.szilagyi@eucsoport.hu ali po telefonu +36202217208, prosimo, pripišite višino pričakovane plače.